

ДРАГА ДЕЦО,

Надамо се да вам се ова свещчица допала
и да сте нешто ново научили.

Лепе стихове и цртеже о термоелектранама поклонили су вам
један добри дека - чика Раша Топов
и једна нежна мама - Дијана Тополац.

Ако желите, стихове можете да научите,
Да и сами, можда, нешто слично напишете или нацртате.

Када вам је хладно, обујете термо чарапе и пијете врући чај из термос боце.
"Термо" значи топло, па су термоелектране "топле електране".
У њима струју прави топлота која се добија када гори угаљ.

За разлику од воде, угаљ се не обнавља,
па оно што се једном потроши, потроши се заувек.

Зато када штедите струју, ви штедите и угаљ и
чувате један део природе од трајног уништења.

Две трећине струје која се потроши у Србији
прави се у овим топлим - термоцентралама.

А кад има струје, када раде хидро и термо централе ЕПС-а,
ти гледаш цртаће на телевизији, играш игрице,
или помажеш мами да испече палачинке.
Тада је и теби топло око срца.

Ми, одрасли, који радимо у фабрикама струје,
трудимо се да у вашим домовима и учионицама
увек буде довољно светла и тоpline,
да се уз учење још дуго, безбрижно и весело играте.

Ваша Електропривреда Србије

Издаје: Електропривреда Србије
Сектор за односе с јавношћу
Београд, Царице Милице 2

Ликовни уредник: В. ПАНЧУЛТОВИЋ, Припрема: И. ЈАБЛАНОВ, Штампа: ПУБЛИКСИМ

**НА СВЕ СТРАНЕ
ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ!**

НАШЕ НАЈВЕЋЕ МАШИНЕ

Угаљ се из дубине
Копао
Док дубински рудник
Није пропао.

Сада угаљ лежи близу
Машинама страшним
Ждеру га и гризу.

Разгрну ше`сет метара глине
Да црни угаљ из мрака сине.

Тад машиниста викне вођу
Рото багером отпочну
Угаљ да глођу.
Километрима од машине сваке
Угаљ носе бесконачне траке.

НАШЕ НАЈВЕЋЕ МАШИНЕ СУ
"РОТО-БАГЕРИ" ЗА КОПАЊЕ УГЉА.
ВИСОКЕ СУ КАО ВИШЕСТРАТНЕ ПЛАТАТЕ!

ПИЈАНА РЕКА

Кад Сава стигне до Сके
Укажу се пећи угљене вреле
Црпке моћне и шмркови усисни
"Држ` не дај, воду увуци утисни"

Разјарен нам је угаљ до беле јаре
Дао нам милион тона прегрејане паре

И кад се кроз хидро главу
Пара врати у хладну Саву

Река ће бити загрејанија
Мало заљуљана, пијанија.

САВА СЕ КОД ГИГАНТСКИХ ОБРЕНОВАЧКИХ ТЕРМОЕЛЕКТРАНА "НИКОЛА ТЕСЛА А И Б",
ЗАГРЕЈЕ ЗА ДВА ДО ТРИ СТЕПЕНА!

ПЕПЕЛИШТА

Уз централе пустиња ослепела
Поља прекривена слојем пепела

Али у Обреновцу их заливају
Међ` зајажене насипе се сливају

А у Костолцу над пепелиштем шуме
И у Колубари се то зна и уме

У САРАДЊИ СА ШУМАРСКИМ ФАКУЛТЕТОМ ИЗ БЕОГРАДА
НАШЕ ТЕРМОЦЕНТРАЛЕ ПРЕТВОРИЛЕ СУ ПЕПЕЛИШТА У ПЛОДНА ЗЕМЉИШТА,
КОЈА СУ ПРЕКРИВЕНА ШУМОМ И ВОЋЊАЦИМА.

НАЈФРЕКВЕНТНИЈА ПРУГА ЕВРОПЕ

Шездесет грозних грозова
Шездесет силних возова
Угаљ возе до централе

Празни се вр`ћу до станице мале
На тракице бесконачне

Па се опет товар зачне
Шездесет возова љуто гневно
Шездесет их прође дневно

ВАГОНИ КОЈИ ПРЕВОЗЕ УГАЉ НА ОВОЈ ПРУЗИ КОЛУБАРА - ОБРЕНОВАЦ, НОСЕ ПО 56 ТОНА СВАКИ!

КАД СЕ ОДНЕСЕ УГАЉ, ОСТАЈЕ ЈАЛОВИНА

И јаловину су пошумили
Здерано лице Земље умили

Шумари узвишеног циља
Дошли до лековитог биља

Отворише зелене природне двери
У шумама тим појавише се и звери!

Ко се брине за шуме планете
Брине се за сутрашње дете!

КРАЈ КОЛУБАРСКИХ И КОСТОЛАЧКИХ РУДНИКА НА ОГОЉЕНОЈ ЗЕМЉИ - ЈАЛОВИНИ, ЗАСАЂЕНЕ СУ НОВЕ ШУМЕ,
ОПЕТ СТВОРЕНЕ ПЛОДНЕ ЊИВЕ И ИСТПАША ЗА ПЧЕЛИЊАКЕ,
МНОГЕ БИЉКЕ СУ ТУ САМОНИКЛЕ! ПА И ЛЕКОВИТЕ!

ЗАГАБИВАЧИ, УГЉЕН-МОНОКСИД И УГЉЕН-ДИОКСИД

По термоелектранама важи -
Ради људи филтере тражи
Јер угљен-диоксид ваздух тлачи,
Угљен-моноксид у том још јачи.
Гасови би нам душник ушили
Без филтера сви би се погушили.

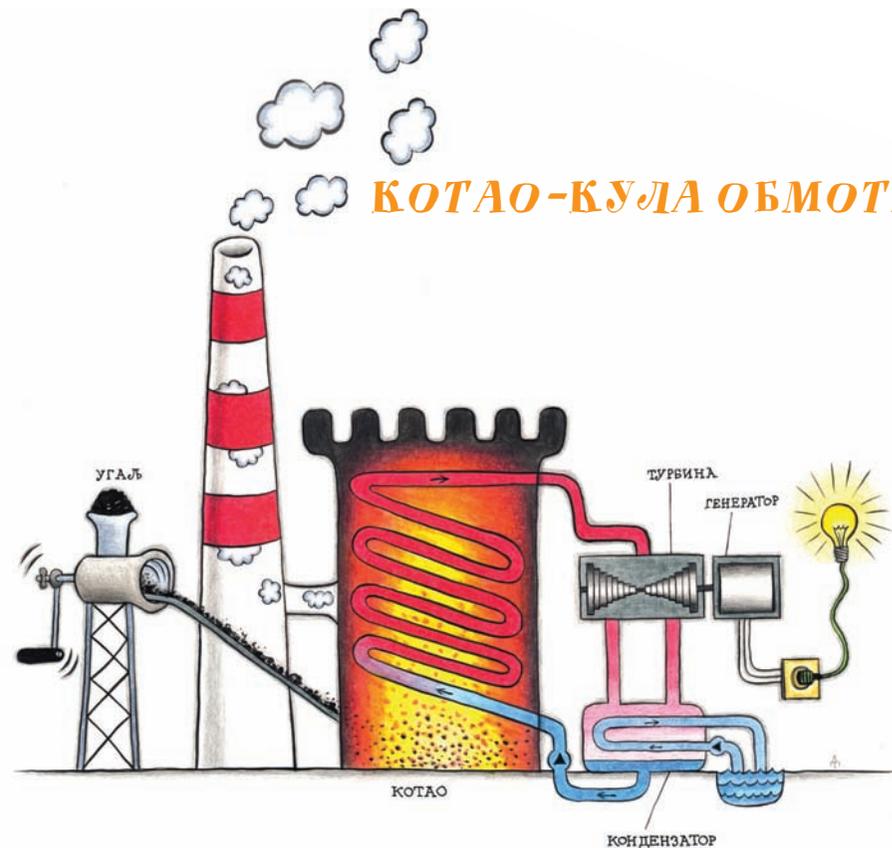
ФИЛТЕРИ НА НАШИМ ТЕРМОЦЕНТРАЛАМА
ГРАНДИОЗНЕ СУ КОНСТРУКЦИЈЕ:
ЈЕДАН ФИЛТЕР ЈЕ ВИСОК
КАО ТРИ ЗГРАДЕ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА
У БЕОГРАДУ.

УГЉА БЕ БИТИ ЈОШ ПОЛА ВЕКА?

- Постављам питања честа ти:
Хоће ли угља нестати?
- Што га ми копамо стручније
Нестаће бесомучније.
- Потрошен због термоцентра
Нестаће к`о виц ил` шала
- ЗНАМО КАД ЋЕ СЕ УГАЉ СКРИТИ,
КРОЗ ПОЛА ВЕКА ТО ЋЕ БИТИ

ШТЕТА ЈЕ ШТО ЋЕ УГАЉ НЕСТАТИ ЛОЖЕЊЕМ У КОТЛОВИМА ТЕРМОЕЛЕКТРАНА. ЈЕР ЈЕ УГАЉ ДРАГОЦЕНА СУПСТАНЦА. ЊЕГОВИМ РАЗЛАГАЊЕМ СЕ МОГУ СТВОРИТИ РАЗНОВРСНЕ КОРИСНЕ ХЕМИКАЛИЈЕ.

КОТАО-КУЛА ОБМОТАНА ПАРНИМ ЦЕВИМА

У термоелектрани
Највиши је део котла

Конструктор га је мотао
Као цеви што спроводе пару

Да изазову несносну жару.
А угаљ се пре котла меље
Да се испуне најситније жеље
И жеља крајња плаха
Да гори у виду ситног праха

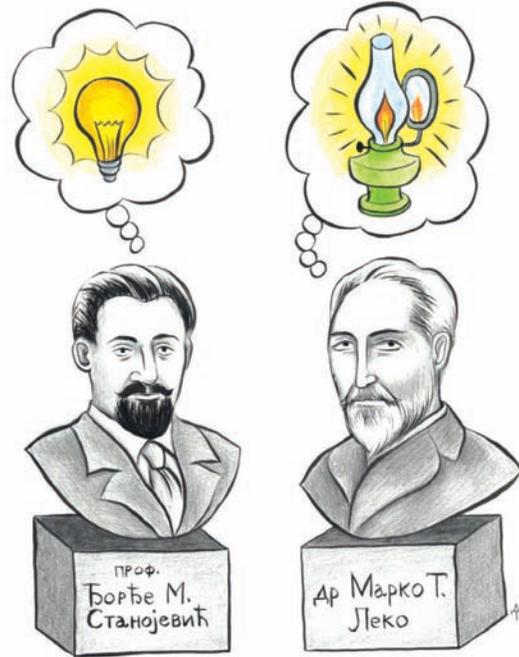
УСИЋЊЕНИ УГАЉ ЈАЧЕ И БОЉЕ САГОРЕВА. СВОЈИМ УЖАРЕНИМ ЧЕСТИЦАМА ГРЕЈЕ ПАРУ
У ЦЕВИМА КОЈЕ СУ КОТАО ОМОТАЛЕ ОД ДНА ДО ВРХА.

НИЈЕ БИЛО ЈАСНО: ЕЛЕКТРИЧНО ИЛИ ГАСНО?

Срби хтели светло да нађу
Отпочели бесну свађу:
Једни би струју, вичу гласно
Други хоће светло гасно.

„Лектричари с` КУНУ ЧАСНО:
„Јасно, гасно је опасно!“
А гасни жучно брује:
„Та гине се и од струје!“

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ НАЈЗАСТУЖНИЈИ
ЗА УВОЂЕЊЕ СТРУЈЕ У СРБИЈИ,
ИНЖЕЊЕР ЂОРЂЕ СТАНОЈЕВИЋ, САВЛАДАО ЈЕ
У ПОЛЕМИЦИ ЗАСТУПНИКА ГАСНОГ ОСВЕТЉЕЊА, ИНЖЕЊЕРА ЛЕКА.
СТАНОЈЕВИЋ ЈЕ ДОВОЕ И ТЕСЛУ У БЕОГРАД.

НАЈВИША ГРАЂЕВИНА У СРБИЈИ

У термоелектрани
„Никола Тесла Б“
Величине има две:
Димњак висок метара скоро тристо
А и катао јој је висок скоро исто:
Сто тридесет и седам,
„Брр кад с врха му гледам“

ТАЈ КОТАО ЈЕ НАЈВИША ГРАЂЕВИНА
САЗИДАНА У СРБИЈИ.

ПРВА ПОСЛЕ ЊЕГА: ПАЛАТА „ГЕНЕКСА“
НА НОВОМ БЕОГРАДУ (115 МЕТРА).